

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 16626/2022
22.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Љубица Мићовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1067/22 од 27.04.2022. године, у седници одржаној 22.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1067/22 од 27.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1067/22 од 27.04.2022. године, преиначена је пресуда Основног суда у Чачку П 2623/21 од 16.12.2021. године, у ставовима 1, 4, 7, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20. и 21. изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужилаца да се обавезе тужена Република Србија да им на име накнаде штете исплати износ од по 343.855,18 динара са законском затезном каматом на износ од 270.368,00 динара почев од 06.03.2020. године као дана подношења тужбе па до коначне исплате, као неоснован и обавезани тужиоци да туженој на име трошкова парничног поступка исплате износ од 82.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду сходно одредби члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били радници предузећа фабрике хартије „Божо Томић“ Чачак са већинским друштвеним капиталом, које

предузеће је приватизовано дана 17.07.2007. године. Закључен је уговор који је оверен пред Првим општинским судом у Београду под II Ов 1375/07. Купац капитала није испунио уговорне обавезе па је Агенција за приватизацију донела одлуку да се назначени уговор раскине и капитал који је био предмет продаје пренесе на Агенцију – субјекат приватизације са уделом од 73% акцијског капитала, на акцијски фонд 3,36% а остатак акцијског капитала је уписан на физичка лица. Решењем Привредног суда у Чачку Ст 17/13 од 05.07.2013. године, отворен је стечајни поступак над стечајним дужником АД фабрика хартија „Божо Томић“ Чачак, због неспровођења унапред припремљеног плана реорганизације стечајног дужника, трајне неспособности плаћања, пратеће неспособности плаћања и презадужености. За стечајног управника именована је Агенција за приватизацију Републике Србије. Тужиоци су поднели пријаву потраживања па је стечајни судија донео закључке о признатим потраживањима тужилаца у првом и трећем исплатном реду. Решењем Привредног суда у Чачку Ст 17/13 од 10.11.2015. године обустављен је стечајни поступак у односу на стечајног дужника, а поступак је настављен у односу на стечајну масу стечајног дужника. Решењем о главној деоби Ст 10/16 од 15.07.2016. године одређена је главна деоба стечајне масе стечајног дужника, па је утврђено потраживање тужилаца у овом поступку као и намирење у одређеном проценту. Тужиоци су потраживања која су им призната у стечајном поступку имали утврђеном правноснажном пресудом – пресуда на основу признања Основног суда у Чачку П1 676/12 од 25.02.2013. године која је исправљена решењем истог суда под истим бројем дана 20.03.2013. године. Потраживање се односило на исплаћивање минималне зараде за одређени период од 01.04.2011. до 01.04.2012. године. Међутим, то потраживање по правноснажној пресуди није исплаћено због чега је поднет предлог за извршење и донето решење о извршењу Основног суда у Чачку И 2615/13 од 03.06.2013. године ради исплате неисплаћених минималних зарада за назначени период. У поступку извршења тужиоци нису успели да наплате своја потраживања због отварања стечаја над извршним дужником. Вештањем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је колика је висина намирених потраживања како у погледу главног потраживања тако и у погледу камате. Тужиоци нису покретали поступак ради усвајања приговора и утврђења повреде права на суђење у разумном року.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је нашао да имајући у виду да тужиоци нису наплатили своје потраживање и да се као претходно питање у овом поступку може утврђивати да је истима повређено право на суђење у разумном року због дужине трајања целокупног поступка (имајући у виду да је од момента подношења тужбе у предмету П1 672/12 и П1 693/12 све до закључења стечајног поступка 2018. године протекло шест година), тужбени захтев тужилаца усвојио и одлучио као у ставовима првостепене пресуде (1, 4, 7, 13, 16, 17, 18, 19, 20. и 21) док је у преосталом делу тужбени захтев тужилаца одбио као неоснован.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд није прихватио овакво правно становиште првостепеног суда. Налази да је закључак првостепеног суда погрешан а из разлога што тужиоци нису водили посебан поступак за утврђење повреде права на суђење у разумном року из разлога што се у овом поступку не може утврђивати као претходно питање да ли је тужиоцима повређено право на суђење у разумном року. Такав став заузет је и у пресуди Врховног касационог суда Рев 3327/21 од 10.08.2021. године, а у сличној чињеничноправној ситуацији. Тужиоци су били дужни да поднесу приговор ради убрзања поступка уколико су сматрали да им је повређено право на

суђење у разумном року. Пропустили су да издејствују одлуку суда којом се утврђује да је пропустом тужене повређено њихово право на суђење у разумном року што представља основ да би могли да у овом поступку потражују тражену штету. Стога је првостепена пресуда у усвајајућем делу преиначена и одбијен тужбени захтев тужилаца као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је поступио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца. Правилан је закључак другостепеног суда да је издејствовање одлуке којом би се утврдило да повреда права на суђење у разумном року услов да би тужиоци ушли у право на накнаду тражених износа. Тужиоци су пропустили да издејствују одлуку којом се утврђује да је пропустом тужене повређено право тужилаца на суђење у разумном року и да услед тог пропуста у стечајном поступку није дошло до потпуног намирења њиховог потраживања. Без испуњености назначеног услова тужиоци немају право на накнаду штете коју потражују, јер доношење одлуке којом се утврђује повреда права на суђење у разумном року, представља предуслов за остваривање овог права. Ово из разлога што се у овом поступку не може утврђивати узрочна веза између поступања тужене и претрпљене материјалне штете да се стога не може ни извући закључак да је тужиоцима повређено право на мирно уживање имовине зајемчене чланом 58. Устава Републике Србије. Стога се ови наводи који су назначени у појединачним ревизијама тужилаца не могу прихватити као основ за доношење другачије одлуке суда.

Имајући у виду напред изнето Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић